

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля

Національного університету цивільного захисту України

Факультет пожежної безпеки

Кафедра безпеки об'єктів будівництва та охорони праці

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

(I частина)

для виконання контрольної роботи

з дисципліни **«Профілактика виробничого травматизму та експертиза з охорони праці»**

Черкаси, 2020

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Профілактика виробничого травматизму та експертиза з охорони праці» (І частина) для підготовки здобувачів за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (охорона праці). Укладачі: Андрій БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Тетяна КОСТЕНКО, Валентин НАКОНЕЧНИЙ - Черкаси, ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2020.

Схвалено на засіданні кафедри безпеки об'єктів будівництва та охорони праці, протокол №36 від 31 серпня 2020 р.

Загальні вимоги до виконання контрольної роботи

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, що передбачений навчальним планом вивчення курсу «Профілактика виробничого травматизму та експертиза з охорони праці». Контрольна робота складається з трьох теоретичних питань. Контрольна робота оцінюється: «зарахована», «не зарахована». У разі не зарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути не зарахована у випадках, коли виконано не той варіант контрольної роботи, не виконано або не вірно виконано одне із завдань; Отримавши незараховану контрольну роботу, здобувач зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями і внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати «Повторно» і направити її у факультет заочного навчання.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на складання екзамену (заліку) не допускаються. Контрольну роботу оформлюють на аркушах формату А4 (210 × 297мм), виконують рукописним, машинописним способом на одному боці аркуша білого паперу. При машинописному виконанні контрольну роботу друкують через півтора інтервали, з розрахунку не більш 30 рядків на сторінці за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8мм. (кегель 14). Текст слід друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги – не менш 20мм, лівий – 30, правий – 15мм. Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти. На обкладинці необхідно вказати назву навчального закладу, предмету, що вивчається, номер залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові, адресу (див. додаток). Під час виконання роботи потрібно спочатку записати питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані державною мовою, акуратно оформлені. В тексті контрольної роботи обов'язкове посилання на використані літературні джерела, перелік яких наводиться у списку літератури. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, порядковий номер джерела зазначається згідно з списком літератури. У кінці роботи потрібно вказати перелік літератури, поставити дату і підпис. Виконана робота направляється на факультет заочного навчання на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Вибір варіанту контрольної роботи

Номери варіантів контрольних питань визначаються за двома останніми цифрами шифру залікової книжки здобувача. Перелік номерів контрольних питань, на які необхідно дати письмові відповіді наведено в табл.1. Наприклад, номер шифру залікової книжки - 013, за таблицею визначаємо номери питань: 11, 46, 14.

Таблиця 1

Вибір варіанту контрольної роботи

Передостання цифра шифру	Остання цифра варіанта									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	9, 22, 1	15, 32, 2	6, 42, 3	21, 47, 4	19, 30, 5	7, 40, 6	14, 50, 7	20, 28, 8	19, 38, 9	18, 48, 10
1	18, 43, 11	21, 33, 12	21, 43, 13	11, 46, 14	15, 31, 45	11, 41, 35	7, 49, 15	16, 29, 46	14, 39, 49	12, 49, 6
2	3, 24, 44	18, 34, 50	2, 44, 16	18, 22, 47	20, 32, 46	21, 42, 7	19, 49, 4	21, 30, 3	1, 40, 17	2, 50, 18
3	1, 25, 49	9, 35, 19	18, 45, 1	10, 23, 2	17, 33, 46	5, 43, 24	11, 45, 3	9, 31, 48	16, 41, 4	11, 46, 35
4	14, 26, 47	20, 36, 4	17, 46, 5	15, 24, 49	3, 34, 50	3, 44, 37	19, 22, 46	13, 32, 48	16, 42, 6	21, 48, 7
5	6, 27, 48	14, 37, 49	19, 47, 1	18, 25, 42	10, 35, 49	16, 45, 2	10, 23, 50	18, 33, 44	11, 43, 33	14, 47, 32
6	18, 28, 48	13, 38, 3	7, 48, 24	3, 26, 48	2, 36, 41	21, 46, 9	6, 24, 44	3, 34, 50	10, 44, 29	4, 22, 49
7	15, 29, 43	20, 39, 47	4, 49, 33	14, 27, 39	1, 37, 48	11, 47, 29	4, 25, 50	10, 35, 3	15, 45, 30	5, 23, 41
8	13, 30, 46	8, 40, 27	9, 50, 15	12, 28, 45	13, 38, 46	11, 48, 22	6, 26, 43	21, 36, 8	10, 46, 29	21, 34, 45
9	5, 31, 16	18, 41, 6	18, 49, 5	14, 29, 47	5, 39, 28	3, 49, 32	9, 27, 43	13, 37, 49	6, 47, 11	8, 25, 41

Контрольні питання для проведення підсумкового контролю (екзамен)

Розділ 1. Основи профілактики виробничого травматизму.

1. Законодавча основа профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні.
2. Правові та організаційні питання профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні.
3. Законодавча та нормативна база України профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні.
4. Державна політика України з питань профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.
5. Навчання охороні праці важлива складова профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.
6. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.
7. Виробниче середовище та його вплив на людину
8. Шкідливі та небезпечні фактори виробничого середовища та їх вплив на здоров'я і працездатність людини.
9. Розрахунок кількості працівників відділу ОП та необхідної площі приміщення відділу у залежності від кількості працюючих та умов праці.
10. Основні причини виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні
11. Методи встановлення причин виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні.
12. Визначення збитків, пов'язаних з виробничим травматизмом та професійними захворюваннями.
13. Методи аналізу, прогнозування, профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.
14. Методики визначення показників виробничого травматизму та професійних захворювань.
15. Соціальний захист працюючих на виробництві.
16. Закон України „Про загально державне обов'язкове соціальне страхування від нещасних випадків”.
17. Порядок визначення розміру тарифів при страхуванні від нещасних випадків на виробництві.
18. Стандартизація в охороні праці як невід'ємна складова профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.
19. Державні стандарти України з питань охорони праці.
20. Аудит охорони праці підприємства за національними та міжнародними стандартами.
21. Підготовка до проведення аудиту охорони праці підприємства за міжнародними стандартами.
22. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
23. Профілактичні заходи щодо запобігання аварій.
24. Профілактичні заходи щодо запобігання травматизму.
25. Профілактичні заходи щодо запобігання професійних захворювань.
26. Організаційні заходи щодо запобігання травматизму та професійних захворювань.
27. Технічні заходи щодо запобігання травматизму та професійних захворювань.
28. Розробка плану заходів щодо запобігання травматизму та професійних захворювань.
29. Атестація робочих місць як основа профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.
30. Паспортизація санітарно-технічного стану робочих місць.
31. Фізичні, хімічні, біологічні небезпечні фактори виробничого середовища.
32. Кількісна характеристика небезпечних факторів виробничого середовища.
33. Методи захисту від небезпечних факторів виробничого середовища.

34. Перелік робіт з підвищеною небезпекою.
35. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці.
36. Порядок проведення інструментального контролю умов праці.
37. Визначення пільг і компенсацій за роботу у шкідливих умовах праці.
38. Порядок призначення пільг і компенсацій за роботу у шкідливих умовах праці.
39. Моніторинг умов праці як важлива складова профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.
40. Порядок проведення моніторингу умов праці.
41. Застосування методики економічної оцінки ефективності заходів удосконалення умов та охорони праці.
42. Технічні засоби запобігання виробничому травматизму.
43. Засоби захисту працівника від впливу небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища.
44. Класифікація та характеристика небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища.
45. Безпека експлуатації електронно-обчислювальних машин.
46. Сигнальні кольори, сигналізація, знаки безпеки та їх застосування на виробництві.
47. Невиробничий травматизм та заходи його попередження.
48. Порядок розслідування нещасних випадків невинного характеру.
49. Участь відділу охорони праці у розслідуванні невинного травматизму.
50. Порядок оформлення документів з результатів розслідування нещасних випадків невинного характеру.

Рекомендована література

до дисципліни «Основи профілактики виробничого травматизму»

Базова

1. Конституція України, 28 червня 1996 р. - К., 1996.
2. Про зміни до закону Про охорону праці: Закон України від 25 серпня 2004.
3. Закон України «Про правові засади цивільного захисту» від 24.06.2004 № 1859-ІУ.
4. Про охорону здоров'я: Закон України. - К., 1992.
5. Про адміністративні порушення: Закон України. - К., 1993.
6. Про цивільну оборону України: Закон України від 3 лютого 1993 р. - К., 1993.
7. Кодекс цивільного захисту.
8. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України: // Відомості Верховної Ради України. - 1994.- № 27.
9. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р.-К.,1998.
10. ДСТУ 2293-99 Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.
11. ДНАОП 0.03-8.06-94. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Затверджений спільним наказом Міністерства охорони здоров'я України та Держнагляддохоронпраці України від 23.09.1994р. № 263/121, зареєстрований у Мін'юсті України 25.01.1995р. за № 18/554.
12. ДНАОП 0.00-8.02-93. Перелік робіт з підвищеною небезпекою. Затверджений наказом Держнагляддохоронпраці України від 30.11.1993р. № 123, зареєстрований у Мін'юсті України 23.12.1993р. за № 196.
13. ДНАОП 0.03-4.02-94. Положення про медичний огляд працівників певних категорій. Затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.1994р. № 45, зареєстроване у Мін'юсті України 21.06.1994р. за № 136/345.
14. ДНАОП 0.00-4.12-99. Типове положення про навчання з питань охорони праці. Затверджене наказом Держнагляддохоронпраці України від 17.02.99 № 27, зареєстроване в Мін'юсті України 21.04.1999р. за № 248/3541.

15. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337).
16. ДНАОП 0.00-8.03-93. Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві. Затверджений наказом Держнаглядохоронпраці України від 21.12.1993р. № 132, зареєстрований в Мін'юсті України 07.02.1994р. за № 20/229.
17. ДНАОП 0.00-4.20-94. Положення про порядок проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво та реконструкцію виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.06.1994р. № 431.
18. ДНАОП 0.00-8.05-94. Єдина державна система показників обліку умов і безпеки праці. Затверджена наказом Держнаглядохоронпраці України від 31.03.1994р. № 27.
19. Форма статистичної звітності №1-ПВ (Звіт про стан умов праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці). Затверджена наказом Держкомстату України від 14.08.2002 р. № 307.
20. Форма статистичної звітності №7-ТНВ (Звіт про травматизм на виробництві). Затверджена наказом Держкомстату України від 14.08.2002 р. № 309.
21. Галузева форма № 1-УБ (Звіт про стан умов і безпеки праці). Затверджена наказом Держнаглядохоронпраці України від 31.03.1994 р. № 27.
22. НПАОП 0.00-8.23-04. Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.06.2003р. № 994.
23. НПАОП 00.0-4.35-04. Типове положення про службу охорони праці. Затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004р. № 255, зареєстроване в Мін'юсті України 01.12.2004р. за № 1526/10125.
24. ДНАОП 0.00-1.31-99. Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 10.02.1999р. № 21.
25. ДНАОП 0.05-8.04-92. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992р. № 442.
26. НАПБ А.01.001-2004. Правила пожежної безпеки в Україні. Затверджені наказом МНС України від 19.10.2004р. № 126, зареєстровані в Мін'юсті України 04.11.2004р. за № 1410/10009.
27. Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні. Затверджений наказом Держстандарту України від 30.08.2002р. № 498, зареєстрований в Мін'юсті України 25.09.2002р. за № 782/7070.
28. ДНАОП 0.00-1.28-97. Правила охорони праці на автомобільному транспорті. Затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 13.01.1997р. № 5.
29. ДНАОП 0.00-1.21-98. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. Затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 09.01.1998р. № 4, зареєстровані в Мін'юсті України 10.02.1998 за № 93/2533.
30. ДНАОП 1.1.10-1.07-01. Правила експлуатації електрозахисних засобів. Затверджені наказом Мінпраці України від 05.06.2001р. № 253.

Допоміжна

1. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник. - Львів: Афіша, 2016. - 320 с.
2. Основи охорони праці: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В.Березуцького. - Х.: Факт, 2005. - 480 с.
3. Купчик М.П., Гандзюк М.П., Степанець І.Ф., Вендичанський В.Н., Литвиненко А.М., Іваненко О.В. Основи охорони праці. - К.: Основа, 2000. - 416 с.
4. Гогіташвілі Г.Г. Системи управління охороною праці. Навчальний посібник. -

Львів: Афіша, 2012. - 320 с.

5. Коваль В.І., Скороходов В.А. Управління охороною праці в промисловості: Навчальний посібник. - К.: ВД "Професіонал", 2015. - 448 с.
6. Охорона праці. Довідник державного службовця - К.: Основа, 2004. - 741 с.
7. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навчальний посібник. - Суми: ВДТ "Університетська книга", 2013. - 496 с.
8. Безпека праці: ергономічні та естетичні основи: Навч. посіб. / С.О. Апостолюк, В.С. Джигирей, А.С. Апостолюк та ін. - К.: Знання, 2006. - 215 с.
9. Основи охорони праці: Підручник. / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В. Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Козьяков, Л.О. Матинюк. За ред. К.Н.Ткачука і М.О. Халімовського.-К.: Основа, 2003-472с.: іл.
10. Охорона праці. Довідник державного службовця / за ред. В.Д. Зеркалова — К.: Основа, 2004. - 741 с.
11. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. - К.: Знання, 2007. - 367 с.
12. Лисенко Г.Г. Підготовка документів для оцінки ступеня професійного ризику виробництва // Охорона праці. - 2004. - № 5.- с. 12-36.
13. «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості на небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». № 528 - 2001.
14. Каталог вітчизняних засобів індивідуального захисту працівників/Під загальною редакцією М.О. Лисюка.- Дніпропетровськ.: видавництво „Зоря”, 2004.- 167 с.
15. Про затвердження типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та переліку робіт з підвищеною небезпекою. Наказ Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 15.02.2005 за № 231/10511.

Інформаційні ресурси

1. [Верховна Рада України http://www.rada.kiev.ua](http://www.rada.kiev.ua) .
2. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
3. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
4. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
5. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
6. <http://base.safework.ru/iloenc> - Енциклопедія по охране и безопасности труда МОТ.
7. <http://base.safework.ru/safework>- Библиотека безопасного труда МОТ.
8. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни «Профілактика виробничого травматизму
та експертиза з охорони праці» (I частина)

Студента(ки) _____ курсу, _____ групи
спеціальності 263 «Цивільна безпека» (охорона праці)
Іваненка І. І.
Шифр 013

